

Reguleringsmyndigheten
for energi

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 06.01.2026

Vår ref.: 202519532-5 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Vedtak om kompensasjon for økning i kostnader til systemtjenester

Vedtak

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) fatter følgende vedtak:

RME vil fastsette Statnetts inntektsramme for 2026 på særskilt grunnlag, jf. nettinntektsforskriften § 3-5 fjerde ledd. Det gis en kompensasjon på 5,2 milliarder kroner som vil inngå i vedtak om inntektsramme for 2026 som vi fatter i februar 2027.

Beskrivelse av saken

Statnett som systemansvarlig skal sammen med de andre systemansvarlige nettselskapene i Norden sørge for at det til enhver tid er balanse i det nordiske kraftsystemet. Systemdriftskostnadene til Statnett er kostnadene forbundet med å sikre tilstrekkelig med reguleringsevne, samt kostnadene knyttet til å håndtere flaskehalser i nettet.

Statnetts kostnader til systemtjenester¹ har økt fra 409 millioner kroner i 2020 til 3 960 millioner kroner i 2024. Disse kostnadene inflasjonsjusteres og inngår i Statnetts inntektsramme med to års tidsetterslep. Dette medfører en differanse mellom Statnetts kostnader og inntekter. Statnett sendte søknad til RME 25. september 2025 om kompensasjon for denne differansen.

---

¹ I dette dokumentet omfatter "systemtjenester" kostnader til reserver, spesialregulering, netto balanse og effektkraft og øvrige systemtjenester.

Statnett og Norsk Industri sine anførsler

Statnetts anførsler

Dere har i søknaden fremført at dere har et akkumulert underskudd på 5,7 milliarder kroner, inkludert renter, for perioden 2021–2024. Dere redegjør for syv hoveddrivere til den store kostnadsveksten, og fremfører at dere har fra ingen til begrenset kontroll på disse driverne. Dere mener at denne økningen i kostnader, som dere hevder å ha begrenset mulighet til å påvirke, medfører at dere ikke får dekket deres kostnader over tid og derfor ikke oppnår rimelig avkastning.

Norsk Industris kommentarer

Norsk Industri har sendt kommentar til søknaden i brev til RME av 20. november 2025. Norsk Industri støtter ikke søknaden om kompensasjon. De viser til at kostnadsnivået for systemdrift har vist store variasjoner, og er påvirket av tiltak som allerede er i gang for å redusere kostnader. Fremtidige prognoser er usikre, og fallende kraftpriser samt økt markedsdeltakelse vil trolig bidra til lavere kostnader.

Norsk Industri konkluderer med at en kompensasjon ikke bør gis med en ensidig antakelse om varig høye kostnader, og at kostnadene til systemtjenester bør fortsette å inngå i inntektsrammen som i dag.

RMEs vurdering av saken

Etter nettinntektsforskriften § 3-5, fjerde ledd kan RME fastsette inntektsrammen på annet grunnlag enn det som fremkommer av paragrafen ellers. Dette kan vi gjøre i særlige tilfeller.

RMEs vurdering av Norsk Industris kommentar.

Norsk Industri er ikke part i denne saken. Vedtaket har likevel stor betydning for medlemmene.

Vi tar innspillet til etterretning og er ellers enige i Norsk Industris bemerkning om at en ensidig antakelse om varig høye kostnader har stor usikkerhet. Og at det er viktig at Statnett har incentiv til effektiv utøvelse av systemansvaret.

Vurdering av særlig tilfelle

At kostnader til systemtjenester inngår med toårig etterslep, gir dere incentiv til å holde disse kostnadene så lave som mulig. Dersom dere klarer å varig redusere kostnadene, vil dere beholde deler av gevinsten, samtidig må dere dekke noe av kostnaden selv for en varig økning utover inflasjonen. For at et slikt incentiv skal være hensiktsmessig, må dere kunne påvirke kostnadene.

Hvis kostnadsnivået endrer seg kraftig og varig, uten at dette er innenfor deres kontroll, vil det ha uheldige konsekvenser for dere og deres kunder. En stor varig kostnadsreduksjon som ikke skyldes selskapets handlinger, kan gi urimelig høy avkastning, og på samme måte kan en stor varig økning i kostnader som ikke skyldes selskapets handlinger, gi urimelig lav avkastning.

Vår vurdering av om denne saken utgjør et særlig tilfelle fokuserer derfor på virkningen på deres avkastning og i hvilken grad dere har kunnet påvirke kostnadsøkningen.

Kostnadsøkningen i dette tilfellet er betydelig. En differanse mellom inntekt og kostnader i denne størrelsesorden mener vi har vesentlig virkning på avkastningen deres. Dere har beregnet at effekten er 5,7 milliarder kroner. Denne beregningen forutsetter at disse kostnadene ikke vil gå ned i fremtiden. Denne forutsetningen er usikker. Kostnadene til systemtjenester fremover er usikre, men vi mener det er sannsynlig at de ikke skal ned igjen på nivået de hadde før 2021. Vi anser dermed at dette er en varig kostnadsøkning.

For å vurdere muligheten til å påvirke kostnadsnivået har vi sett hen til utvikling i kostnader til systemtjenester i perioden for systemansvarlige i Danmark, Sverige og Finland. Systemene de nordiske systemansvarlige drifter er ulike, og en sammenligning innebærer usikkerhet. Vi mener sammenligningen likevel gir grunnlag for følgende generelle konklusjoner:

- Systemansvarlige i Sverige, Danmark og Finland har også hatt en betydelig kostnadsøkning i perioden 2021–2024.
- Den generelle kostnadsøkningen i denne perioden skyldes etter vår vurdering hovedsakelig en periode med sterk økning i europeiske kraftpriser (2021–2022) etterfulgt av betydelig økning i utvekslingskapasitet over likestrømsforbindelsene (2022 og fremover). Dette har først økt prisnivået i kraftsystemet i alle markedssegmenter. Deretter har det økt kompleksiteten i Statnetts drift og økt behovet for reserver.

De to ovenstående punktene gir grunnlag for å slå fast at mye av kostnadsveksten skyldes forhold Statnett i liten grad kan påvirke. Sammen med betydelig virkning på avkastningen, mener vi at kriteriet for særlig tilfelle er tilfredsstilt.

Samtidig har systemansvarlige i Sverige, Danmark og Finland redusert sine kostnader til systemtjenester fra 2023 til 2024, mens Statnetts kostnader øker og anskaffet mFRR volum nærmest doubles. Dette har betydning for vurdering av kompensasjonens størrelse.

Utmåling av kompensasjon

Å kvantifisere en rimelig kompensasjon innebærer betydelig skjønn. Deres søknad på 5,7 milliarder kroner for perioden 2021–2024 representerer et teoretisk maksimum. Beløpet er avhengig av den usikre forutsetningen om at kostnadene ikke vil gå ned til et lavere nivå i fremtiden, noe som vil gi en varig gevinst for Statnett slik reguleringen virker. I 2025 har vi observert store svingninger i kostnadsnivået og en stabilisering på et lavere nivå i andre halvår enn i første halvår. Dette indikerer at Statnett har vesentlig påvirkning på kostnadene i dagens situasjon.

For å holde kostnadene i kraftsystemet nede, er det viktig at systemansvarlig stadig forbedrer prognoser, prosesser og verktøy slik at systemdriften håndteres på en sikker og kostnadseffektiv måte. Kostnadsfokus vil særlig være viktig i en periode med store endringer i markedene. Vi har observert en markant økning i anskaffet volum av systemtjenester fra 2023 til 2024, samt endring i anskaffelsesstrategien. Statnett har valgt å kjøpe større volum i 2024 for å sikre at markedene kunne tilby reservekapasitet som først ble påkrevd ved innføring av automatisk balansering i 2025. Etter vår vurdering ble kostnadsvirkningen av denne tilnærmingen i for liten grad vurdert i forkant av valg av denne strategien. Vi anser det ikke som rimelig at nettkundene skal bære hele denne merkostnaden.

Vi vedtar en kompensasjon på 5,2 milliarder kroner. Denne tar hensyn til usikkerhet i fremtidig kostnadsnivå og en rimelig fordeling av merkostnaden i 2024 utløst av Statnetts endrede anskaffelsesstrategi.

Dere har rett til å klage

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Energiklagenemnda innen 3 uker fra vedtaket ble mottatt. Klagen skal sendes til rme@nve.no.

Les mer nedenfor hvordan dere klager. Kravene til klagen følger av forvaltningsloven [kapittel VI](#).

Relevant regelverk og forvaltningspraksis

- Nettinntektsforskriften § 2-2
- Nettinntektsforskriften § 3-5 fjerde ledd.

Har dere spørsmål?

Send e-post til rme@nve.no hvis dere har spørsmål. Husk å oppgi saksnummer i emnefeltet.

Med hilsen

Eivind Skjærven

Seniorrådgiver

Godkjent av Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

Kopimottakerliste:

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda, men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no. RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: - Skrive hvilket vedtak du klager på. - Skrive hvilket resultat du ønsker. - Opplyse om du klager innenfor fristen. - Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.

Sakskostnader

Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.